ការលួចស្នាដៃនិពន្ធ

Plagiarism

ដោយ៖ **លោកស្រីបណ្ឌិត ព្រុំ ទេវី**

អនុប្រធានវិទ្យាស្ថានមនុស្សសាស្ត្រនិងវិទ្យាសាស្ត្រសង្គម

រាជបណ្ឌិត្យសភាកម្ពុជា

Email: promtevy@rac.gov.kh

សេចក្តីផ្តើម

និស្សិតនិងអ្នកស្រាវជ្រាវភាគច្រើនតែងត្រូវការទិន្នន័យពីឯកសារដែលមានស្រាប់ដើម្បីឱ្យដឹងថាការស្រាវជ្រាវមុនៗបានធ្វើដល់ណាហើយមុននឹងចាប់ផ្តើមប្រមូលទិន្នន័យបឋម។ ក្នុងការសរសេរកិច្ចការគរុកោសល្យមួយ សេចក្តីស្មោះត្រង់ជាការចាំបាច់បំផុត។ ជាក់ស្តែងគ្រឹះស្ថានបណ្តុះបណ្តាលនានា តែងតម្រូវឱ្យនិស្សិតធ្វើការអះអាងជាសំណេរភ្ជាប់ជាមួយ កិច្ចការរបស់ខ្លួនថា ពិតជាស្នាដៃរបស់ខ្លួនពិតប្រាកដ ហើយពុំបានលួចចម្លងពីអ្នកដទៃឡើយ។ យោងតាមវចនានុក្រមអនឡាញ Cambridge *បានកំណត់ថា*[1]*៖*

ការលួចស្នាដៃនិពន្ធគឺជាការប្រើប្រាស់គំនិតឬអត្ថបទរបស់អ្នកដទៃ យកមកធ្វើជារបស់ខ្លួន។ អត្ថបទនៅទីនេះសំដៅដល់ទាំងអត្ថបទបោះពុម្ពផ្សាយ ទាំងមិនទាន់បោះពុម្ពផ្សាយ សំណៅសរសេរដៃ ទម្រង់អេឡិចត្រូនិច ឬផ្នែកណាមួយដែលបានមកពីបញ្ញាសិប្បនិម្មិតរួមទាំង អត្ថបទផ្ទាល់ខ្លួនផងដែរ។

ហេតុអ្វីបានជាអ្នកស្រាវជ្រាវនិងនិស្សិតត្រូវចៀសវាងការលួចស្នាដៃនិពន្ធ? ការសរសេរកិច្ចការឧត្តមសិក្សាក៏ដូចជាកិច្ចការស្រាវជ្រាវផ្សេងទៀតដែរតែងមានក្បួនច្បាប់ពិតប្រាកដ ។ ការបញ្ជាក់ភាពស្មោះត្រង់នេះមានន័យថា និស្សិតនិងអ្នកស្រាវជ្រាវលើកតម្កើងស្នាដៃរបស់ខ្លួន ហើយក៏ជាការដឹងគុណដល់ម្ចាស់ស្នាដៃដើមដែរ។

១- ទម្រង់ផ្សេងៗនៃការលួចស្នាដៃនិពន្ធ

ការលួចស្នាដៃនិពន្ធមានច្រើនបែបយ៉ាងណាស់។ ខាងក្រោមនេះជាចំណុចមួយចំនួនដែលរាប់បញ្ចូលថាជាការលួចស្នាដៃនិពន្ធ៖

១. ១- ការលួចចម្លងដោយចេតនា

ការលួចចម្លងប្រភេទនេះកើតឡើងញឹកញាប់ជាងគេ គឺជាសកម្មភាព ចម្លងយកកិច្ចការអ្នកដទៃទាំងស្រុងឬផ្នែកណាមួយមកធ្វើជារបស់ផ្ទាល់ខ្លួន ហើយនិស្សិតក៏ដឹងដែរថាខ្លួនមានភាពមិនស្មោះត្រង់បែបនេះអាចមានផលប៉ះពាល់ដល់អាជីពរបស់និស្សិតនាពេលអនាគត។

[1] https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/plagiarism. Retrieved on 06-04-2024

អតីតរដ្ឋមន្ត្រីការពារជាតិអាល្លឺម៉ង់ឈ្មោះ Karl-Theodor Freiherr zu Guttenberg បានបញ្ចប់ការសិក្សាថ្នាក់បណ្ឌិតនៅឆ្នាំ២០០៧។ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១១ គេបានរកឃើញថា គាត់បានលួចស្នាដៃនិពន្ធរបស់គេចំនួន១២១៨ករណីមក ពី១៣៥ ប្រភពផ្សេងៗគ្នា ត្រូវជា៣៧១ទំព័រនៃ៣៩៣ទំព័រ (៩៤,៤%) និង១០ ៤២១បន្ទាត់(៦៣,៨%)នៃនិក្ខេបបទរបស់គាត់សរុប[2]។ ក្រៅពីការដកហូតសញ្ញាបត្រថ្នាក់បណ្ឌិត ខែមីនាក្នុងឆ្នាំដដែល មុខតំណែងក៏ត្រូវបានបញ្ចប់ដែរ[3]។

១. ២- ការលួចចម្លងពីអ៊ីនធឺណិត

តាមរយៈ search engine ដូចជា google, Microsoft edge, Chrom នាពេលបច្ចុប្បន្ននេះអ្នកស្រាវជ្រាវនិងនិស្សិតអាចទាញយកទិន្នន័យយ៉ាងសំបូរបែប។ ការប្រើប្រាស់ទិន្នន័យទាំងនោះ បើមិនមានបញ្ជាក់ប្រភពនិងកាលបរិច្ឆេទនៃការដកស្រង់ទេ ចាត់ទុកថាជាការលួចស្នាដៃនិពន្ធ។

ឧទាហរណ៍ : អត្ថបទមានចំណងជើងថា SMEs in Asia and the Pacific ដែលមានក្នុងអ៊ីនធឺណិតពុំមានភ្ជាប់ឈ្មោះអ្នកនិពន្ធអ្វីទាំងអស់។ ដូច្នេះ ដើម្បីបង្ហាញប្រភពត្រូវប្រើគេហទំព័រនិងកាលបរិច្ឆេទនៃការដកស្រង់ភ្ជាប់ជាមួយផងដូចនេះ : https://www.unescap.org/sites/ default/files/7 - SMEs in Asia and the Pacific.pdf. Retrieved on 06-04-2024។

១. ៣- ឃ្លាប្រយោគអ្នកដទៃ

ការយកឃ្លាប្រយោគរបស់អ្នកដទៃមកប្រើដោយគ្រាន់តែប្តូរ២ទៅ៣ពាក្យឬប្តូរលំដាប់នៃឃ្លាប្រយោគនោះ ចាត់ទុកថាជាការលួចស្នាដៃនិពន្ធ។ ត្រង់ចំណុចនេះ បើសិនជាអ្នកស្រាវជ្រាវឬនិស្សិតដាក់បង្ហាញត្រឹមប្រភព នោះមិនគ្រប់គ្រាន់ទេ ប្រសិនបើម្ចាស់ឃ្លាប្រយោគបានអានអត្ថបទយើងនោះគេនឹងដឹងថាជាឃ្លាប្រយោគរបស់គេ ជាពិសេសឃ្លាប្រយោគជាទ្រឹស្តី ក្នុងអត្ថបទមេរៀនរបស់គ្រូ អត្ថបទគោលនយោបាយជាតិឬអន្តរជាតិ ឬ លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តណាមួយ។

ឧទាហរណ៍ : និស្សិត **ក** សរសេរនៅក្នុងអត្ថបទស្រាវជ្រាវមួយថា : សហគ្រាសទាំងឡាយនៅក្នុងសេដ្ឋកិច្ចក្រៅប្រព័ន្ធ គួររួសរាន់រៀបចំចុះបញ្ជីដើម្បីប្រែក្លាយជាសហគ្រាសក្នុងប្រព័ន្ធ។ នេះជាលួចស្នាដៃនិពន្ធ។ អ្វីដែលត្រឹមត្រូវនោះគួរសរសេរថា៖

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាអាណត្តិទី៧នេះបានជម្រុញឱ្យសហគ្រាសទាំងឡាយនៅក្នុងសេដ្ឋកិច្ចក្រៅប្រព័ន្ធ គួររួសរាន់រៀបចំចុះបញ្ជីដើម្បីប្រែក្លាយជាសហគ្រាសក្នុងប្រព័ន្ធ ដូចបានបញ្ជាក់ក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រជាតិស្តីពីការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចក្រៅប្រព័ន្ធ ឆ្នាំ២០២៣-២០២៨។

១. ៤- ការលួចស្នាដៃរួម

ក្នុងកំលុងពេលនៃការសិក្សា និស្សិតអាចទទួលបានការងារស្រាវជ្រាវជាក្រុម។ អត្ថបទស្រាវជ្រាវនេះគឺជាកម្មសិទ្ធរួមរបស់សមាជិកក្រុម

[2] GuttenPlag Wiki/English | GuttenPlag Wiki | Fandom. Retrieved on 06-04-2024

[3] https://en.wikipedia.org/wiki/Guttenberg_plagiarism_scandal. Retrieved on 06-04-2024

បើមានសមាជិកមួយ យកអត្ថបទនោះទៅប្រើធ្វើជាកម្មសិទ្ធផ្ទាល់ខ្លួនដោយមិនបង្ហាញឈ្មោះសមាជិកផ្សេងទៀត ចាត់ទុកថាជាការលួចស្នាដៃរួម។ ឧទាហរណ៍៖ អត្ថបទស្រាវជ្រាវមានចំណងជើងថាគម្រោងស្តីពីការកែលម្អបណ្ណាល័យនិងបំពាក់សៀវភៅអំណានកុមារនៅសាលាបឋមសិក្សារស្មីសាមគ្គីនៅស្រុកបសេដ្ឋ ខេត្តកំពង់ស្ពឺ ជាស្នាដៃស្រាវជ្រាវរបស់ ៖

១) លីឈាង សីហា ២) រិទ្ធ លក្ស្មី

៣) ណែម សុកគ្គិ ៤) សាន ច័ន្ទនីរ័ត្ន

និង ៥) សោម វណ្ណារ៉ាក់ដាលី ។

ឧបមាថា នរណាម្នាក់ក្នុងចំណោមអ្នកទាំង៥ យកខ្លឹមសារនៃកិច្ចការស្រាវជ្រាវទៅប្រើក្នុងកិច្ចការស្រាវជ្រាវណាមួយទៀត ត្រូវដាក់ឈ្មោះអ្នកនិពន្ធឱ្យបានគ្រប់គ្នា មិនមែនតែម្នាក់ឯងទេ។

១. ៥- ការលួចចម្លងដោយស្វ័យប្រវត្តិ

មុននឹងឈានដល់ដំណាក់កាលសរសេរកិច្ចការគរុកោសល្យ និស្សិតភាគច្រើនអាចធ្លាប់បានសរសេរកិច្ចការអ្វីមួយផ្ទាល់ខ្លួន។ នៅពេលសរសេរ សារណាឬនិក្ខេបបទ ក៏យកកិច្ចការនោះអាចជាផ្នែកខ្លះមកប្រើហើយពុំបានបញ្ជាក់ប្រភពទេព្រោះអាងថាជាកម្មសិទ្ធរបស់ខ្លួន ចាត់ទុកថាជាការលួចចម្លងដោយស្វ័យប្រវត្តិ។

ឧទាហរណ៍: ឆ្នាំ២០០៨ ឈ្មោះ **ក** បានសរសេរសៀវភៅមួយមានចំណងជើងថាការរៀបចំគម្រោងស្រាវជ្រាវដោយខ្លួនឯង លុះដល់ឆ្នាំ២០១៩អ្នកនិពន្ធដដែលសរសេរអត្ថបទថ្មីមួយទៀត មានចំណងជើងថាវិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវ។ បើសិនជាមានការប្រើប្រាស់ខ្លឹមសារ ឬ ទិន្នន័យក្នុងរូបភាពណាក៏ដោយចេញពីសៀវភៅដែលបានផ្សព្វផ្សាយហើយ ត្រូវបញ្ជាក់ប្រភពក្នុងកំណត់សម្គាល់ផ្នែកខាងក្រោមនៃទំព័រនិង/ឬក្នុងគន្ថនិទ្ទេស។

១. ៦- ដាក់ឈ្មោះអ្នកនិពន្ធមិនគ្រប់គ្រាន់

ករណីខ្លះឯកសារដែលយកមកប្រើមានអ្នកនិពន្ធលើសពី១នាក់។ ដោយខ្វះខាតពេលវេលា ឬមិនបានយកចិត្តទុកដាក់ អ្នកស្រាវជ្រាវឬនិស្សិតបានកត់ត្រាតែឈ្មោះអ្នកនិពន្ធទី១ ហើយអ្នកផ្សេងទៀតមិនបានកត់ត្រា។

ឧទាហរណ៍: សៀវភៅដែលមានចំណងជើងថា អាទិទេពក្រុងអង្គរ ជាស្នាដៃនិពន្ធរបស់ ថាច់ រ៉ាន់ផាត និង កែវ សូគុន បោះពុម្ពដោយពេងពុម្ពរាស្ត្រសច្ចៈ នៅក្រុងភ្នំពេញនាឆ្នាំ១៩៧៣។ នៅក្នុងកំណត់ចំណាំផ្នែកខាងក្រោមនៃទំព័រនិងគន្ថនិទ្ទេស ចាំបាច់ណាស់ត្រូវសរសេរឈ្មោះអ្នកនិពន្ធ២នាក់ មិនអាចបំភ្លេចមួយណាបានឡើយក្នុងទម្រង់បែបនេះ៖

ថាច់ រ៉ាន់ផាត និង កែវ សូគុន៖ អាទិទេពក្រុងអង្គរ ភ្នំពេញ ពេងពុម្ពរាស្ត្រសច្ចៈ ឆ្នាំ១៩៧៣។

១. ៧- ឈ្មោះនិពន្ធមិនច្បាស់លាស់

អត្ថបទស្រាវជ្រាវមួយចំនួនធំមានការដកស្រង់ឃ្លាប្រយោគ ហើយមានដាក់ឈ្មោះម្ចាស់អត្ថបទដើម។ ឈ្មោះម្ចាស់អត្ថបទដើម ចំណងជើង អត្ថបទ ទីកន្លែងនិងកាលបរិច្ឆេទនៃការបោះពុម្ពផ្សាយអត្ថបទនោះ អាចមាននៅក្នុងអត្ថបទឬនៅក្នុងកំណត់ចំណាំផ្នែកខាងក្រោមនៃទំព័រ។ បើ

អ្នកស្រាវជ្រាវនិងនិស្សិតចង់ដកស្រង់ឃ្លាប្រយោគដដែលនោះ ត្រូវដាក់ឈ្មោះម្ចាស់អត្ថបទដើម មិនមែនឈ្មោះអ្នកនិពន្ធអត្ថបទដែលកំពុងអានទេ។ បើពុំមានលទ្ធភាពរកឃើញអត្ថបទទី១ទេ គួរបន្ថែមពាក្យថា នៅក្នុង អត្ថបទទី២ ដែលកំពុងអាន។

ឧទាហរណ៍៖ ក្នុងអត្ថបទមានចំណងជើងថា គំនិតផ្តួចផ្តើមផ្លូវនិងខ្សែក្រវាត់ និងការអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចនៅកម្ពុជា ចេញផ្សាយពីខែឧសភា ឆ្នាំ ២០១៩ ឈ្មោះ ក បានលើកឡើងថាគោលការណ៍គន្លឹះសម្រាប់គំនិតផ្តួចផ្តើមផ្លូវនិងខ្សែ ក្រវាត់ ចំនួន៥គឺ៖ ១) ជាវិថីដើម្បីសន្តិភាព ២) ជាវិថីដើម្បីភាពរីចម្រើន ៣) ជាវិថីសម្រាប់ការបើកចំហរ ៤) ជាវិថីសម្រាប់នវានុវត្តន៍ និង៥) ជាវិថីផ្សាភ្ជាប់អរិយធម៌។ ជាក់ស្តែងចំណុចនេះ មិនមែនជាគំនិតរបស់អ្នកនិពន្ធផ្ទាល់ទេ តែបានស្រង់ពី Xi Jinping: Speech at the Opening Ceremony of the Belt and Road Forum for Internatio-nal Cooperation, 14 May 2017។ ក្នុងន័យនេះ បើសិនមានការយកគំនិតដដែលនេះទៅប្រើបន្ត ត្រូវដាក់ឈ្មោះម្ចាស់ដើមគឺ Xi Jinping ហើយមិនមែនឈ្មោះ **ក** ទេ ក្នុងទម្រង់បែបនេះ៖

Xi Jinping: Speech at the Opening Ceremony of the Belt and Road Forum for International Cooperation, 14 May 2017

តែបើមិនមានលទ្ធភាពទទួលបានអត្ថបទដើមខាងលើនេះទេ ត្រូវសរសេរថា៖

Xi Jinping: Speech at the Opening Ceremony of the Belt and Road Forum for International Cooperation, 14 May 2017 ***នៅ**ក្នុង៖* **ក៖** គំនិតផ្តួចផ្តើមផ្លូវនិងខ្សែក្រវាត់ និងការអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចនៅកម្ពុជា ភ្នំពេញ ឆ្នាំ២០១៩។

១. ៨- មិនដាក់ឈ្មោះម្ចាស់ដើមអត្ថបទបកប្រែ

អត្ថបទមួយចំនួនជាស្នាដៃបកប្រែ បើនិស្សិតនិងអ្នកស្រាវជ្រាវមិនបានសរសេរឈ្មោះអ្នកនិពន្ធទេ តែសរសេរឈ្មោះអ្នកបកប្រែនោះជាការលួចស្នាដៃនិពន្ធ។

ឧទាហរណ៍ : សៀវភៅមានចំណងជើងថា ហ៊ុន សែន បុរសខ្លាំងរបស់កម្ពុជា ជាស្នាដៃបកប្រែដោយលោកកែ សឿងនិងជួន នឿន ហើយម្ចាស់អត្ថបទដើមគឺ Harh C. Mehta & Julie B. Mehta ដែលមានចំណងជើងដើមថា ***Hun Sen. Strongman of Cambodia*** ។ កាលណាសរសេរត្រឹមតែ៖

កែ សឿង និង ជួន នឿន : ហ៊ុន សែន បុរសខ្លាំងរបស់កម្ពុជា ពេងពុម្ពបាយ័ន ក្រុងតាខ្មៅ ឆ្នាំ ២០០០

ជាការលួចស្នាដៃនិពន្ធ បើសរសេរដូចនេះ៖

-Harh C. Mehta & Julie B. Mehta : ហ៊ុន សែន បុរសខ្លាំងរបស់កម្ពុជា បកប្រែពីភាសាអង់គ្លេស ដោយ កែ សឿង និងជួន នឿន ក្រុងតាខ្មៅ ពេងពុម្ពបាយ័ន ឆ្នាំ២០០០ (ចំណងជើងដើម : Hun Sen.

Strongman of Cambodia. Graham Brash, Singapore,1999.) *ជាការត្រឹមត្រូវ។*

១. ៩- មិនបានបញ្ជាក់ឈ្មោះអ្នកជួយ

ក្នុងការសរសេរកិច្ចការគរុកោសល្យមួយ និស្សិតមានគ្រូណែនាំនិងអាចមានអ្នកជួយពិនិត្យអក្ខរាវិរុទ្ធ។ ទាំងគ្រូណែនាំ ទាំងអ្នកជួយពិនិត្យអក្ខរាវិរុទ្ធ និស្សិតតែងរំលឹកឈ្មោះនៅក្នុងសេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ។ ក៏ប៉ុន្តែនៅក្នុងគម្រោងស្រាវជ្រាវធំៗ ដូចជាការសរសេរនិក្ខេបបទថ្នាក់បណ្ឌិតជាដើម បេក្ខជនបណ្ឌិតអាចទទួលបានគំនិតយោបល់ពីមិត្តភក្តិ បុគ្គលិកបណ្ណាល័យ អ្នកបច្ចេកទេសមន្ទីរពិសោធន៍ សាស្ត្រាចារ្យ អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន និងអ្នកផ្សេងទៀត ហើយនិងខ្លឹមសារនៃមតិយោបល់នោះបានក្លាយជាខ្លឹមសារនៃកិច្ចការស្រាវជ្រាវដូច្នេះ ឈ្មោះរបស់អ្នកទាំងនោះគួរបញ្ជាក់ក្នុងនិក្ខេបបទផង។

២- វិធីសាស្ត្រចៀសវាងការលួចស្នាដៃនិពន្ធ

ការស្រាវជ្រាវឯកសារដែលមានស្រាប់ដើម្បីឱ្យយល់ដឹងពីខ្លឹមសារនៃការស្រាវជ្រាវពីមុនៗ ការដកស្រង់គំនិត...ជាផ្នែកមួយដ៏សំខាន់នៃការសិក្សាស្រាវជ្រាវ។ ដូចបានបង្ហាញខាងលើ អ្នកស្រាវជ្រាវ ឬនិស្សិត ងាយក្លាយ ទៅអ្នកលួចស្នាដៃនិពន្ធ។ ខាងក្រោមនេះ ជាវិធីសាស្ត្រ មួយចំនួន ដើម្បីចៀសវាងការលួចស្នាដៃនិពន្ធ៖

២. ១- កុំចម្លង

ការចម្លងឃ្លាប្រយោគឬកថាខណ្ឌណាមួយមកដាក់ក្នុងអត្ថបទរបស់យើងជាការមិនល្អឡើយ ទោះអត្ថបទដើមនោះជារបស់យើងផ្ទាល់ក៏ដោយ។ និស្សិតនិងអ្នកស្រាវជ្រាវអាចដកស្រង់ឃ្លាល្បះខ្លីបាន ហើយដាក់ក្នុងអព្ភន្តរសញ្ញា ដោយមានបញ្ជាក់ប្រភពឱ្យបានច្បាស់លាស់។ សម្រង់ឃ្លាប្រយោគដោយមានការបង្ហាញបែបនេះ មិនមែនបានសេចក្តីថាជាការលួចស្នាដៃនិពន្ធ ដោយឥតលាក់លៀមនោះទេ តែជារឿងកើតមានជាធម្មតាក្នុងការសិក្សាស្រាវជ្រាវ។

២. ២- ប្រើពាក្យផ្ទាល់ខ្លួន

ការប្រើពាក្យផ្ទាល់ខ្លួនគឺជាការប្រសើរ ណាស់ដើម្បីចៀសវាងការប្រើរបស់អ្នកដទៃ។ បានន័យថា និស្សិតនិងអ្នកស្រាវជ្រាវគួរចៀសវាងការសរសេរតាមឬចម្លងពីគេឱ្យបានច្រើនតាមដែលអាចធ្វើទៅបាន។ ការសរសេរតាមឬចម្លងដោយ បន្ថែមពាក្យដូចជា ***របស់ នៅក្នុង*** *ជាការអនុគ្រោះ នៅក្នុងអត្ថបទស្រាវជ្រាវក្នុងកម្រិតតិចតួចប៉ុណ្ណោះ ដោយមានបញ្ជាក់ប្រភពក្នុងកំណត់ចំណាំផ្នែកខាងក្រោមនៃទំព័រឬនិងនៅក្នុងគន្ថនិទ្ទេស ក៏ប៉ុន្តែវិធីសាស្ត្រដែលល្អបំផុតដូចបានបញ្ជាក់ខាងលើអឺចឹងគឺ ប្រើពាក្យផ្ទាល់ខ្លួន។*

២. ៣- ចម្លងដើម្បីឱ្យច្បាស់សេចក្តី

ក្នុងករណីខ្លះ បើប្រើពាក្យផ្ទាល់ខ្លួន ហាក់ដូចជាមិនអស់សេចក្តី និងសម្រេចចិត្តធ្វើការដកស្រង់ឃ្លាប្រយោគ។ ការដកស្រង់នេះ មិនមែនស្រង់របស់គេ យកមកដាក់ក្នុងអត្ថបទយើងទាល់តែរក

ពាក្យផ្ទាល់ខ្លួន មិនឃើញនោះទេ ពាក្យឬឃ្លាប្រយោគមិនចាំបាច់ខ្លះ មិនគួរយកមកសរសេរឡើងវិញដោយដាក់ក្នុងអព្ភន្តរសញ្ញាទេ តែការពិភាក្សាអំពីគំនិតឬទស្សនៈនោះ គឺជាការប្រសើរបំផុត ហើយមានការបញ្ជាក់ប្រភពក្នុងកំណត់ចំណាំផ្នែកខាងក្រោមនៃទំព័រឬ/និងនៅក្នុងគន្ថនិទ្ទេស។

២. ៤- កុំប្រើឡើងវិញនូវអត្ថបទផ្ទាល់ខ្លួន

អ្នកស្រាវជ្រាវនិងនិស្សិតមិនត្រូវប្រើឡើងវិញនូវអត្ថបទដែលខ្លួនបាន ផ្សព្វផ្សាយម្តងរួចហើយដោយពុំមានបញ្ជាក់ប្រភពនោះទេ ក្នុង នោះរាប់បញ្ចូលទាំងរូបភាព តារាងផងដែរ។ បើសិនជាបានយកមកប្រើ នោះមានឈ្មោះថា លួចស្នាដៃនិពន្ធខ្លួនឯង។

២. ៥- សុំការអនុញ្ញាតិ

ការប្រើប្រាស់តារាង រូបភាព ឬ ទិន្នន័យប្រភេទណាក៏ដោយដែលមិនទាន់បាន ផ្សព្វផ្សាយពីមុនមក ឬមួយទិន្នន័យ នោះ បានរៀបចំដោយអ្នកណាម្នាក់ដែលមិនមែន សហនិពន្ធ ត្រូវតែសុំការអនុញ្ញាតិសិន។

សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

ការលួចស្នាដៃនិពន្ធជាអំពើមិនស្មោះត្រង់និងអយុត្តិធម៌។ កាលណាស្នាដៃនិពន្ធមួយត្រូវបានគេលួច ម្ចាស់ស្នាដៃនោះជាជនរងគ្រោះ រីអ្នកលួចស្នាដៃរបស់គេជាអ្នកសាងភាពអយុត្តិធម៌។ ប្រការនេះធ្វើឱ្យអ្នកលួចគេលែងចង់រៀនសិក្សាស្រាវជ្រាវអ្វីទាំងអស់។ ការលួចស្នាដៃនិពន្ធគឺជាការបញ្ឈប់នូវការរីកចម្រើននៃចំណេះដឹងនិងគំនិត។

គន្ថនិទ្ទេស

- Vinayak Bairagi and Mousami V. Munoy(ed.): Research Methodology, A Practical and Scientific Approach
- https://dictionary.cambridge.org/dictionary/ english/plagiarism
- https://en.wikipedia.org/wiki/Guttenberg plagiarism scandal
- GuttenPlag Wiki/English | GuttenPlag Wiki | Fandom
- https://libguides.usc.edu/writingguide/literaturereview
- https://www.scanmyessay.com/plagiarism/types-of-plagiarism.php
- https://www.ox.ac.uk/students/academic/guidance/skills/plagiarism
- How to Avoid Plagiarism: 5 Easy Methods | Grammarly